

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre — 180 Lei.
 Fél évre — 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy óra — 15 Lei.

Hirdetőknek
 irásbás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 209.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdul Regala Ferdinánd
 I. (Jászai tőh.-ut.) 23.
 TELEFON-SZÁM 104.

Arad, 1921.

Szerkesztő
 Stauber József.

Csütörtök, június 16.

Lakberemelés és felmondás.

A kamara, mint ismeretes új lakástörvénytervezetet készít elő. Minthogy az erre vonatkozó javaslat már régebben nyilvánosságra került, zavarólag hat a jelenleg fennálló lakásügyek elintézésénél, olyannyira, hogy sok esetben a háztulajdonosok már élnek az új törvénytervezetben biztosított jogokkal. Az utóbbi időben nem egyszer történt meg, hogy az új lakástörvényre való hivatkozással egyes háztulajdonosok felmondtak lakóiknak, vagy a bérösszeget felemelték. A lakásügyek elintézési módjának teljes tisztázása céljából egy beavató vezető ember a következő felvilágosítást adta:

— A lakásbérleti ügyekre vonatkozólag jelenleg a Monitor Official 48—92. számában megjelent tizenkét pont és a polgári törvénykönyv 581. §-a érvényes. Az első a bérösszeg megállapítására irányadó, a második a felmondást szabályozza. A lakbért felemelni szabad. Ha azonban a bérlő az emelést bármilyen okból nem fogadja el, a háztulajdonos a városi lakásbérleti bizottsághoz fordulhat döntés céljából. A lakásbérleti bizottságnak az az álláspontja, hogy indokolt esetben tizenöt—százszázalékos bér-emelést engedélyez. Ezt főképpen nagyobb lakásoknál, vagy üzlethelyiségeknél teszi, ahol a bérlő jövedelme is nagyobb. Hadiárak, hadiözegek és más. belátást érdemlő lakókkal szemben az emelést csak a legritkább esetben hagyják jóvá.

— Felmondani csak egy okból lehet: ha valaki nem fizeti pontosan a lakbért. Erre az esetre még a magyar törvénykönyv 581. szakasza intézkedik. A háztulajdonosnak joga van a nemfizető lakót lakásából kitelepíteni. Előzőleg azonban a járásbíróshoz kell keresetet beadnia. Semmiféle más esetben, kivéve a rendkívüli elbírálás alá eső okokat, nem lehet felmondani.

— Sokan nem tudják, hogy mire való a lakásbérleti bizottság és mire a lakáshivatal és a kettőt felcserélik egymással. Pedig mindkét intézménynek szorosan körülírt hatásköre és munkaköre van. A lakáshivatal tulajdonképpen nem is hivatal, inkább valamely „lakásszerző iroda”, amely hajléktalan tisztviselőknek lakást próbál szerezni. A lakáshivattól teljesen függetlenül működik a városi lakásbérleti bizottság, amely viszont nem lakásszerzéssel, hanem lakásbiztosítással, vagyis a már megszerzett lakások használatát alatt felmerülő esetleges vitás kérdések elintézésével

foglalkozik. Mielőtt tehát valakinek már lakása van, a lakáshivattal a bérlő és háztulajdonos között fennálló jogi viszonyban be nem avatkozhatik, erre már a lakásbérleti bizottság illetékes.

Németország fizet Romániának.

(Elmaradt a Bratianu-kormány. — A román politika hírel.)

BUCURESTI. Take Jonescu külügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Németország a Romániának megítélt hadikárpótlások egy részét in natura fogja lefizetni. Ilyenformán a közeli napokban nagy mennyiségű orvosszerek, gyógyszerek, gazdasági gépek és eszközök fognak érkezni Németországból.

BUCURESTI. A liberalista-párt hivatalos organuma, a Viitorul legújabb száma vezércikkben felel több fővárosi újság ama kérdésére, hogy immár négy hét régen elmúlt azóta, hogy a Bratianu-pártnak megígérték, hogy ezen időn belül föltétlenül hatalomra kerül s mégis ma távolabb áll a kormányzás átvételétől mint valaha. A Viitorul most vezető helyen felel a federáció fölbolulásával küzd, mondja, az erdélyi nemzeti párt válaszon áll s nem tudja, kivel fuzionáljon, a paraszt-

pártban pedig nem bízik senki. A liberális párt ellen felhozott és világgá kürtölt vádak a rosszakarat szüleményének nevezi a lap.

BUCURESTI. A kormány közel álló körrel jelentése szerint Take Jonescu külügyminiszter e hó folyamán Aix-les-Bainsba fog utazni, ahol különböző európai díptomatákkal fog tárgyalni. Titulescu pénzügyminiszter pedig a pénzügyi reformjavaslat letárgyalása után hivatalos ügyekből kifolyólag Bécsbe fog utazni.

BUCURESTI. Titulescu miniszter befejezte reformjavaslatát a posta és távirat ujjászervezéséről. A javaslat szerint a főváros és a provinciák fontosabb gócpontjai és nagyobb városai között új telefon és távirathálózatot fognak felállítani, hogy Bucuresti és a provinciabeli városok között intenzívebb összeköttetés létesüljön.

Felülvizsgálják az aradi és megyei orvosok okleveleit.

Az erdélyi Közegészségügy egységesítését célozza az a belügyminiszteri rendelet, amelyet ma kapott az aradvármegyei orvosi hivatal. A rendelet a gyógyszerészeti, orvosi és állatorvosi gyakorlatot szabályozza az idevonatkozó egészségügyi törvények pontozatai szerint. A rendelet felhívja a megyei főorvost, hogy a legszigorúbban vegye revízió alá a megyében praxist folytató orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek névsorát annak megállapítása végett, hogy ezidőszert jogszerint folytatják-e gyakorlatukat? A regatbéli egészségügyi törvények szerint csak az folytathat orvosi gyakorlatot, aki belügyminiszteri engedéllyel rendelkezik és akinek nevét annak idején a legutóbbi orvosi és gyógyszerészeti engedélyek revízió alá vétele után a Monitorul Official közölte. A rendelet további szakasza kimondja, hogy ilyenmódú praxist folytathatnak még azok is, akik okleveleiket a Románia területén levő egyetemeken nyerték el, ezenkívül a külföldi egyetemeken végzet román alattvalók, továbbá azok, akik Romániában születtek és egyetemi tanulmányaik előtt itt végezték el középsiskolájukat. Idegen alattvalók és idegen diplo-

mával rendelkező orvosok, állatorvosok, gyógyszerészek csak úgy folytathatják tovább praxisukat, ha a jövőben megtartandó szakbizottsági vizsgálatokat leteszik. Ilyen vizsgálatokat fognak tartani valószínűleg már a legközelebb Bucurestiben és Clujon (Kolozsváron). A rendelettel kapcsolatban dr. Bradean Atanáz megyei főorvos kijelentette munkatársunk előtt, hogy már meg is kezdték a megyében praxist folytató orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek névsorának összeállítását, ami előreláthatólag egy héttel is eltart. Már most kijelentheti azonban a főorvos, hogy a megyében legfeljebb néhányan, talán ketten, vagy háromman vannak olyanok, akiknek jogait most ujonnan kell érvényesíteni.

— Újabb tűz a berzovai pályaudvaron. A napokban a berzovai (marosborosai) pályaudvaron veszteglő személyvonat egyik vagonja leégett s a vagonbor és cukortartalma teljesen elpuzzult. A tűz a pályaudvaron tartózkodó vasutasoknak sikerült eloltaniuk. A vizsgálat szerint a vagon csapágya gyulladt ki, a körülötte levő kőc tűzet fogott és így keletkezett a tűz.

A koronázás előkészületei.

Az albajullai (gyulafehérvári) koronázási ünnepségek előkészítő munkálatai erősen folynak, hogy a koronázás kitűzött napjára, szeptember 27-ére — ónapjár szerint — készen legyenek. A koronázáson részt vesznek az olasz és a spanyol királyok és a Galles herceg. A koronázáson hivatalból résztvevő személyek száma közel tízezer. Ehhez hozzá kell számítani a polgárságot, hadsereget és az ez alkalomból idejövő külföldieket. Az építkezéssel megbízott V. Stefanescu építész Bécsbe utazott a korszerű jelmezek megrendelése végett. A katedrális templom mögött egy múzeum és egy királyi rezidencia is épül. A templom alapköletétele június 24-én történik meg ünnepélyes keretek között, amely alkalommal az egész királyi család Albajullára (Gyulafehérvárra) utazik.

A szabadkereskedelem felé.

(Olcsóbb lesz a butor.)

BUCURESTI. Az ipari és kereskedelmi miniszter legutolsó döntése szerint mindennemű butor behozatala szabadabb tételt, úgy, hogy csak az előirt vámtételeket kell lefizetni, de egyéb engedélyre szükség nincs. Ezenkívül szabad a behozatala mindazon cikkeknek, melyek a 2969—1919. sz. (megjelent a Monit. Of. 1919. július 11-iki 68. számában, mint a kereskedelem szabályozásáról szóló intézkedés) rendelettervény B) táblázatában, mint behozatali engedélyhez kötött cikkek fel vannak sorolva. Ilyenek a többek közt: gombostűk, aranyozott és ezüstözött kapcsok, csatok, glicerin, nitrobenzol és borotva, szappan mindenféle formában, kalapok, sapkák és mindenféle plüss- és bársonyból készült fővegek, a selyemből való kizárva, mindennemű emberi használatra szánt bőrárak, így bőrdők, tokok, főkabórtárcák, továbbá borjubőr és minden egyéb cserzett bőr, szövöttárak, melyek 50 százaléknál több selyemanyagot nem tartalmaznak — nincsenek himezve, neceszer dobozok. A déli gyümölcsök közül az eddigieken felül szabad a behozatala: a mogorónak, mandulának, fügének, mazsolának és a szentjánoskenyérnek.

Amnesztia Magyarországon.

(A magyar politika hírei.)

BUDAPEST. Horthy Miklós magyar kormányzó amnesztia rendeletét adott ki. A rendelet szerint amnesztiát kapnak a katonák bármilyen bűncselekményért, ha bántorságukért, amelyet az ellenség előtt tanúsítottak, csapatparancsnoki dicséretben részesültek. Az öt évet meg nem haladó elzárással büntetett katonák amnesztiát kapnak, ha a harctéren rokkantakká váltak; azok a katonák, akik 3 évet meg nem haladó büntetést kaptak, amnesztiában részesülnek, ha a harcmezőn mögött szolgáltak. Amnesztiát kapnak azok a katonák, akiknek büntetése a két évet meg nem haladja, de csak akkor, ha kegyelemre méltóak. Minden egyéb büntetésnél ki terjesztik az amnesztiát akkor, ha a büntetés kétharmadát kitöltötték. A kegyelem kiterjed polgárookra is, ha katonai bíróság ítélkezett felettük. Nem részesülnek kegyelemben azok, akik 1918. október 31-ike után követtek el büntetést, vagy akik közönséges büntetést, gyilkosságot, rablást, vagy pénzvágtyból eredő büntényt követtek el.

BUDAPEST. A kormányzó-pártok tegnap értekezletet tartottak, amelyen a miniszterek is részt vettek. Gróf Bethlen István miniszterelnök, gróf Ráday Gédeon belügyminiszter és nagyatádi-Szabó István földművelésügyi miniszter külön tanácskozássra ültek össze. A kereszténypártban a parlamentben előfordult jelenségekkel kapcsolatban elhatározták a legszigorubb pártfegyelmet. A kisdzappártban Hegedűs Loránt pénzügyminiszter ismertette az államadósságok rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Az összes államadóssági címletek vagyonszállása százezer koronáig 20 százalék, az ezen aluli összegek után pedig 15 százalék.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Testvérek harea egy zongoráért.

Egy aradi biztosító intézet tisztviselője néhány évvel ezelőtt fivérével zongorát vásárolt azzal a megállapodással, hogy a vételárát akkor kell megfizetnie, amikor az eladónak szüksége lesz a pénzre és kérni fogja azt. A zongora ára azóta sokszorosára emelkedett. Az eladó megbánta, hogy olyan olcsó áron adta el fivérének és nem akarta elfogadni a többször felkínált vételári összeget. Miután azonban a tisztviselő ragaszkodott a vételhez és a zongora visszaadását megtagadta, a fivér merész lépésre szánta el magát. Tegnap délelőtt négy emberrel beállított bátyja lakására, tudván azt, hogy ilyenkor hivatalában van és embereivel a házbéli tiltakozása ellenére elvitette a zongorát. A tisztviselő a mai nap folyamán megtette a feljelentést az aradi államrendőrségen fivére ellen.

Botrány a magyar nemzetgyűlésen.

(Kitszokoltak az ülésről egy képviselőt.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén gróf Bethlen István miniszterelnök Beniczky Ödön minapi felszólalására válaszul erélyes hangon visszautasította azt, hogy Beniczky Ödön a kormányzó személyét burkoltan belevonta a vitába. Beniczky ama megjegyzésére, hogy hajtóvadászat készül ellene, gróf Bethlen István megjegyezte, hogy senkinek sincs eszében hajtóvadászatot rendezni, mert hajtóvadászatot csak nemes vad ellen szokás indítani. Ez után botrányos jelenet következett. Egy interpelláció közben Andaházy-Kasnya Béla sértő megjegyzést tett a papokra. A közbeszólás miatt óriási vihar támadt. Ilyen felkiáltások röpködtek a képviselő felé:

— Szemtelen, pimasz! Ujra kommunizmust akar csinálni! Ki kell döbni! Itt nem fog többé beszélni!

A képviselők a padokat ver-

ték és öklüket rázták Andaházy-Kasnya felé. Az elnök úgy vetett véget a botránynak, hogy az ülést berekesztette. Ereky Károly és Bleyer Jakab a kijárat felé tuskolták Andaházyt, akit azután több képviselő kiszorított az ülésteremből. Az ülés berekesztése után Andaházy-Kasnya Béla úgy nyilatkozott a lapok tudósítói előtt, hogy közbeszólását félreértették, ő senkit sem akart sérteni és a nemzetgyűlés tekintélyét sem akarta csorbítani.

BUDAPEST. Andaházy-Kasnya ügyében a pártok a nemzetgyűlés megnyitása előtt értekezletre gyűltek össze, amelyen a higgadtabb elemek felfogása jutott érvényre, hogy amennyiben Andaházy-Kasnya személyes kérdésben kíván felszólalni, meghallgatják. Andaházy-Kasnyának az elnök megadta a napirend előtti felszólalás jogát. A folyosón a képviselőket élénken foglalkoztatja Beniczky lovagias ügye.

Irodalom és művészet.

Tosca.

(Medek Anna és dr. Székelyhidny Ferenc bucsufellépte.)

Zsufolt nézőtér gyönyörködött a Tosca tegnapi előadásában, amelyet kimagasló zenei eseménynek avattak Medek Anna és dr. Székelyhidny Ferenc, a budapesti Operaház kiváló művészei. Medek Anna, Tosca flóriája zeneileg és színjátszó tekintetből is tökéletes alakítás. Puccini utólrhetetlen zenei érzelmestése a művésznő talentumának legnehezebb feladata, amit Medek Anna a legbravurosabban oldott meg. Lehelletfinom pianói, kristálytisza fortéi és az indulatokat pregnánsan kifejező indulatszavai a partitúrához simulnak. Az énekművészethez még az öntudatos, tulzástól mentes játék csatlakozik, amely sohasem zökken ki a zenei mű hangulatából. Amit Medek Anna tegnap produkált, az maga a tökéletes művészet. Dr. Székelyhidny Ferenc Cavaradossi Mariója az operai ének- és játéktípus tökéletessége. Akik eddig hőstenoroktól látták Cavaradossit, nem tudták elképzelni, hogy dr. Székelyhidny lírai tenorja miként győzi a partitúra nehézségeit. Tegnap azután meggyőződhetek arról, hogy nem a hang elnevezése a fontos, hanem maga a hang csengése, jellemző ereje és finomsága. A vendégművész a zsufolt nézőteret bámulatba ejtette. A legmagasabb pártikat is könnyedén, nemes egyszerűséggel adta elő. Kellemes hangja nagyszerűen csengett és különösen a III. felvonás levélárja tetszett. A felvonások, sőt az előadás után is a közönség őszinte elragadtatásában lelkesen ünnepelte a kiváló vendégművészeket. Külön kell megemlékeznünk Csányi Mátyás karmesterről, a kiváló, zeneileg képzett dirigensről, aki igazi mestermunkát végzett. A zenekaron és kóruson meglátszott, hogy szakavatott kéz dirigál. A vendégekkel őt is a függöny elé szólította a közönség. Szép sikerben volt része Ladislav Józsefnek, aki Scarpia nehéz szerepét tíz év után egy próbával játszotta biztosan és zenei tudással. (ky.)

* Az aradi nyári szinkör heti műsora. Csütörtök: Feltékenység, dráma. Poór Lili vendégfelléptével. Péntek: Mandarin. Poór Lili vendégfelléptével. Szombat: Az ember tragédiája. Poór Lili vendégfelléptével. Vasárnap d. u.: Csizmadia mint kísértet. Este: Ember tragédiája. Poór Lili vendégfelléptével.

* Poór Lili a kiváló drámai művésznő csütörtök este Arcubasev szenzációs sikerű drámájának, a Feltékenységnek fő női szerepét, Jelenát játsza. A többi szerepeket Várnay, Szánthó, Forgács és Földes játszik.

* Lázás előkészületek folynak a színháznál, a jövő héten lesz ugyanis a „Hermelines nő”, Gilbert nagy operettjének bemutatás előadása. Az egész operettgárda lelkesen készül az érdekes és gyönyörű zenéjű operettre. Horváth Mici játsza a címszerepet, Jakabffy rendez a darabot, Neumann berlini festőművész festi a teljesen újonnan készült díszleteket, amelyek nagy szenzációt fognak kelteni. Ez a darab lesz minden bizonnyal a sláger.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Németország réme.

BERLIN. Az itteni büntető bíróság megkezdte Hölz hirhedt kommunista vezér bűnperének fő tárgyalását. A kommunista vezér a tavasszal Középnémetországban terrorbandát szervezett, amely állomási épületeket robbantott fel, vasuti sineket rongált meg és az általános kaoszt rablásra használta fel. A német külügyi rendőrség sokáig kereste a hirhedt bandavezért, aki nyomtalanul eltűnt, míg végre azután néhány hónappal ezelőtt egy berlini rendőrtisztviselőnek sikerült Hölzöt egy berlini kávéházban letartóztatnia. Érdekes, hogy a kárvallottak közül senki sem mer jelentkezni, mert azokon a vidékeken, ahol a banda rabolt és fosztogatott, még mindig félnek a kommunisták bosszujától. A bíróság egy bányász hallgatott ki tanuként, aki elmondotta, hogy jelen volt akkor, amikor Hölz a tuskokat váltságdíjért zsarolta és embereit rabolni küldte. A tárgyalás több napig fog tartani.

Amikor jó az aktatorlódás.

Az ügyvédek panaszkodnak a törvényszéken, hogy kevés a bíró és így az ügyek sokára kerülhetnek elintézés alá. Azért akad több eset, amikor a helyzet úgy hozza magával, hogy szinte célszerű az ügytorlódás. Legalább is ezt a tényt bizonyítja az a per, amit ma tárgyalt az aradi királyi járásbíró. Egy aradi kisbirtokos kölcsön adott egyik társának ötezer leit azzal a feltétellel, hogy azt az adós bármikor köteles kivánsága szerint visszafizetni. Mult az idő és a gazdának egy napon szüksége lett a pénzre, de mikor az adóstól visszakereste az ötezer leit, az kerek kijelentette, hogy most nincsen pénze. A gazda a járásbírósnál keresett orvoslást. A ma délelőtti tárgyaláson az alperes előadta, hogy igaz az, hogy a felperes kivánságára ő azonnal köteles visszafizetni a kérdéses ötezer leit, de viszont ő tanuk előtt szóbeli megállapodást kötött a felperessel, hogy csak október 1-e után van joga visszakérni a kölcsönadott pénzt. A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését arra nézve, vajon az alperes vallomása igaz-e? A következő tárgyalást november elsejére tűzte ki a járásbíró, szóval egy teljes hónappal későbbre, mint a mire az alperes maga is felajánlotta a kölcsönvett pénz kifizetését. Néha mégis csak elősegíti a békés megegyezést az aktatorlódás.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hármas autószerencsétlenség.

UJVIDÉK. Végzetes szerencsétlenség történt a strandra vezető úton. A strandról autón jött haza Achs Izor gyáros, amikor a fateleppel szemben levő gépműhelyből egy gyerek szaladt ki és egyenesen a kocsiutnak tartott. Az autó már messziről túlkölt, de a gyerek ezt föl sem vette, hanem tovább ment. Achs, hogy elkerülje a szerencsétlenséget, hirtelen fékezett és balra kormányozta az autót, a már beállt sötétség miatt azonban nem látta, hogy az utszélen három személy: Kovacsevics Antal 58 éves éjjeli őr, Ljubovszka Anca 16 éves petrováci leány és ennek sógornője, Meleg Mária ültek és gyümölcsöt ettek. Ők ugyan látták az autót, túlkölését is hallották, de az utszélen ülve, nem is gondoltak a veszélyre, az autó balra kanyarodása azonban oly hirtelenül történt, hogy nem kerülhették ki és így, elgázolta őket. Achs csak akkor vette észre az újabb veszélyt, mikor azt kikerülni már teljesen lehetetlen volt. A gyermek megmenekült, de így három áldozata lett a szerencsétlenségnek. Ezeket rögtön feltették az autóra és bevitték a kórházba. Kovacsevics Antal még utközben meghalt. Meleg Mária sérülései súlyosak, míg Ljubovszka Anca csak könnyebben sebesült meg. Kovacsevics Antal sem sérült meg külsőleg súlyosan, hanem valószínűleg az ijedség következtében szívizélhűdés ölte meg a gyöngy, idős ember.

LEGUJABB.

Take Jonescu nyilatkozata. Bucuresti. Take Jonescu román külügyminiszter a Temps bucarestii munkatársának nyilatkozott a kisanant céljairól. A Csehországgal és Lengyelországgal kötött egyezmény az első fázisa a kisanant működésének. Reméli, hogy Kelet-Európa valamennyi győzelmes állama szerződésre lép egymással, hogy a már megteremtett állapotok megváltozzanak.

Provokálták a magyar miniszterelőket. Budapest. Beniczky Ödön magyar nemzetgyűlési képviselő Schinetter és Dormándy vezérőrnagyokkal provokáltatta gróf Bethlen István miniszterelőket, amiért a nemzetgyűlés mai ülésén Beniczkyre célozva azt mondta, hogy csak nemes vadra szokás hajtóvadászatot indítani.

Gróf Teleki lemond a képviselőségről. Budapest. Gróf Teleki Pál volt magyar miniszterelő, aki a szegedi első kerületet képviseli, lemond mandátumáról, mert az angol-magyar földgazdálkodó részvénytársaság elnöke lesz.

Allami konyhakertészet Aradon.

A városi gazdasági szék **Zubor** Andor tanácsnok elnökle alatt tartott legutóbbi ülésén a nagy takarmányhiánnyal és a konyhakertészettel foglalkozott. **Deutsch** Andor földbirtokos bejelentette, hogy a takarmányhiányon a takarmány mesterséges termesztésével lehetne segíteni. Az agrárreform értelmében a kormány ezer hold földet bocsájt a város rendelkezésére. Ha a város hozzájut az ezer hold földhöz, a takarmány problémája azonnal megszűnik. **Alföldy** Pál, az Arad megyei Gazdasági Egyesület igazgatója azt indítványozta, hogy a városnak mindent el kell követnie, hogy a városi konyhakertészet minél gyorsabban és minél nagyobb arányban fejlődhesse. **Zubor** Andor tanácsnok bejelentette, hogy a kormány is belátta a konyhakertészet fontosságát. Germán államtitkár a napokban Aradon tartózkodott a földmívelésügyi miniszter megbízásából és kijelentette, hogy a kormány Aradon állami kezelésben konyhakertészetet szándékozik létesíteni. Erre a célra már alkalmas terület is találtak.

Beniczky mentelmi ügye.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mentelmi bizottsága szombaton tárgyalja Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselő mentelmi ügyét, aki tudvalevőleg menelmi jogának megsértését jelentette be azért, mert Károly exkirály magyarországi látogatása alkalmával őt Székesszék várárt feltartóztatták. A mentelmi bizottság ki fogja hallgatni **Albrecht** főherceget is, valamint **Tomcsányi** Pál igazságügyminisztert. A mentelmi bizottság határozatát a legközelebbi ülésén a nemzetgyűlés elé terjesztik.

Az antant nem engedi megzavarni a békét

(Gróf Teleki Pál beszámolója párisi utjáról.)

BUDAPEST. Gróf **Teleki** Pál volt magyar miniszterelő, aki nemrég tért vissza Párisból, utjának tapasztalatairól nyilatkozott tudósítónk előtt és kijelentette, hogy Magyarországon csak a magyarok segíthetnek. Elmondotta, hogy a franciákat és az angolokat a német kérdés, Egyiptom, a gyarmatok és a bolsevizmus foglalják le. Ennek tudható be, hogy a magyar kérdéssel szemben nagy a tájékozatlanság. Párisi tartózkodása alatt alkalma volt beszélni **Briand** francia miniszterelővel is. A beszélgetésből azt az impressziót szerezte, hogy **Briand**nak az a törekvése, hogy a jelenlegi békeállapotot konzerválja és azt semmi körülmények között sem engedné megzavarni. Az antantnak egész sor olyan óriási problémája van, amelyeket meg kell oldania és ezért idegenkedik minden újabb változtatástól és komplikációtól.

Báró Bohus másfélmillió lejes birtokpere.

Az ujszentannaiak nem kaptak földet.

Báró Bohus aradi földbirtokos eladta az ezerkétszáz holdas ujszentannai birtokát 59 ottani parasztnak hét millió korona vételárért. A birtokot szabályszerűen át is írták a vevők nevére. Közben életbelépett az agrárreform, amely megtiltotta a nagybirtokok eladását és átírását. Az ujszentannai telekkönyvi hivatal látva, hogy szabálytalanul járt el az átírásnál, visszairta a birtokot báró Bohus nevére. A nagybirtokot az agrárreform-bizottság szétosztotta a szegénysorsú föld nélküli szellemek között. Az ujszentannai parasztnak így annak ellenére, hogy kifizették báró Bohusnak a hét millió koronát, mégsem vehették birtokukba a földet. Az agrárreform-bizottsághoz fordultak és azt bizonyították, hogy a föld már az övék, de a bizottság nem vette figyelembe kérésüket és elutasította őket. Báró Bohus ezután arra kérte az ag-

rárreform-bizottságot, hogy a törvény szerint neki megmaradt százötven hold szétosztásával elégítse ki az ujszentannai parasztnak. Az agrárreform-bizottság tudomásul vette báró Bohus kérését és a következő határozatot hozta: Tekintettel arra, hogy báró Bohusnak nincs szüksége a neki meghagyott százötven hold szántóföldre, azt is felosztja a szegénysorsúak között. Így a parasztnak ebből is kicsöppentek. — Közben báró Bohus egymillió és négyszázezer lejes kölcsönt vett fel birtokára. Az ujszentannaiak most már veszélyeztetve látták a hét millió koronájukat és az aradi ügyészségtől bünygyi zárlatot kértek báró Bohus ujszentannai birtokára három millió és ötszáz ezer lejes erejéig. Az ügy aktái jelenleg Bauer Bódog királyi ügyész kezében vannak, aki a nyomozást folytatja.

Nyilatkozik a Tisza főtárgyalás elnöke.

BUDAPEST. A Tisza-per főtárgyalásáról **Gadó** István elnök és a védők nyilatkoztak tudósítónk előtt. **Gadó** István elnök nyilatkozatában arra számít, hogy július közepéig meghozhatja a bíróság az ítéletet. Elmondotta, hogy eddig 200 tanút hallgattak ki, 150 tanu kihallgatásától elállt a bíróság és még 150 tanu kihallgatása van hátra. Dr. **Gaál** Jenő védő szerint a per gerince az, hogy **Hüttner** igazat mond-e vagy hazudik? Nyilatkozott **Friedrich** István is, aki kijelentette, hogy érdekes tapasztalatokat szerzett, amelyeket igyekezni fog gyümölcösöztetni. Az aradi származású dr. **Kollmann** Dezsó ügyvéd, az egyik védő azt hangoztatta, hogy az eddigi vallomások részben megdöbbenően kétségessé teszik azt, hogy a bűntető perjogi kutatás eszközeivel megállapítani lehetne azt, hogy kik voltak a gyilkosok?

BUDAPEST. A tegnapi főtárgyaláson folytatták **Dietz** Károly rendőrfőkapitány kihallgatását. Elmondotta régebbi nyomozásai eredményét és megállapította ezek alapján, hogy **Friedrich** István október 30-án és 31-én Budapesten járt és hogy **Dobó** István részt vett a gyilkosságban. Dr. **Gaál** Jenő védő a tanu elé tárta, hogy a főkapitányságon azt mondotta, hogy adatai vannak arra nézve, miszerint a gyilkosságot kóbor katonák követték el. **Dietz** Károly tagadja, hogy így vallott volna a rendőrségen. A

további kérdésekre azt válaszolta, hogyha **Hüttner** és **Sztanyovszky** bűnösök, akkor meggyőződése szerint a helyzet előidézésében a többi vádlott is bűnös.

BUDAPEST. A mai főtárgyaláson kihallgatták **Immerglück** Károlyt, aki azt vallotta, hogy **Dobó** neki olyan kijelentést tett, hogy 30 ezer korona követelése van. Ha ezt nem kapja meg **lelővi** **Károly** ép úgy, mint ahogy **Tiszát** lelőtte. A gyilkosság keresztülvitelét **Sztanyovszky** mondotta el, sőt meg is mutatta, hogy történt a gyilkosság.

Pénzt kér a város az államtól.

A városi számvevőség elkészítette a közuti költségvetés ezidei előirányzatát. A költségvetésben, mint minden évben, az idén is deficit mutatkozik. A múlt évi deficit 810,384 lejes volt. Ezt az összeget a város házi pénztárának kellett fedeznie. Az idei közuti költségvetés deficitje 1 millió 603,593 lejes 20 bani. Ennek az összegnek a fedezetét a költségvetés előirányzatának helyes összeállítása céljából szintén a városi házipénztár terhére kellett felvenni. Mivel a közutak rendbehozatala és gondozása elsősorban állami érdek és a város már nagy anyagi áldozat-

tot hozott az utak jó karbantartására, a tanács felterjesztést intézett a közmunkaügyi miniszterhez amelyben bejelenti, hogy a város házipénztárát nem lehet ilyen nagy összegekkel terhelni. A város arra kéri a minisztert, hogy az idei és a múlt évi költségvetés deficitjének fedezésére az utépítésre és a város segélyezésére felvett, de fel nem használt összeg terhére a kétévi deficitet, azaz 2 millió 413 ezer 977 lejes és 20 banit állami hozzájárulás címén utalványozza ki a város részére.

Návayék gyilkosai.

(A halálvonal terroristáinak bűnpere.)

SZEGED. A **Návay** fivérek meggyilkolása ügyében a szegedi törvényszéken tartott főtárgyalást folytatták. Most legutóbb a vádbeszédre került a sor. Az ügyész **Engi** Lajost három rendbeli gyilkossággal vádolta, mert a szemtanuk vallomásából kiderült, hogy **Engi** ölte meg **Návay** Lajost és társait. **Ózvári** Józsefet hétrendbeli gyilkosságra való felbujtással, **Nagy** Pétert ötrendbeli gyilkosságra való felbujtással és három gyilkossággal, **Nagy** György Istvánt két rendbeli gyilkosságra való felbujtással, **Kohn** Henriket ötrendbeli gyilkossággal, **Kovács** István, **Herzsnay** Miklós, **Horvát** György és **Saubert** József terroristákat öt rendbeli gyilkosságban való bűnszegédséggel, **Kónya** Ferencet és **Terokocsik** Mihályné-Polyák Esztert mint bűnszegédek vádolja a vádhatóság. A vádbeszéd után 16 védő fog beszélni.

A drága bor.

(Korcsmárosok az árelenőrző bizottság előtt.)

Az aradi királyi törvényszéken működő árelenőrző bizottság ma délelőtt tárgyalást tartott **Paveliana** táblabíró elnökle alatt. **Vigh** Gyula bordrágításért állott a bíróság előtt, de ítélethozatalra nem került a sor, mert a bizonyítás kiegészítését rendelte el a bíróság arra való tekintettel, hogy **Vigh** azt állította, hogy az általa 9 lejes vásárolt bort adta el tíz lejesért. **Huberth** József korcsmáros szintén drágábban adta a bort, de a bíróság nem ítélte el, mert kétségkívül bebizonyította, hogy a kihágásért nem ő felelős, tekintve, hogy korcsmáját bérbe adta és a jelenlegi bérlő **Markovits** Ignácné követte el az árdrágítást. **Mericskai** Sándor szintén tíz lejesért adta a bor literjét. Az árelenőrző bizottság ezért kétezer lejes pénzbüntetésre ítélte. Még tömegesen feljelentések a bizottság előtt, amelyek mind a korcsmárosok ellen szólnak, akik maximális áron felül mérték ki a bort.

HIREK.

— **6 Felsőge külföldi utasítása.** Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Ferdinand király 6 Felsőge ez év őszén a koronázási ünnepségek befejezése után külföldre utazik. Először Millerand francia köztársasági elnököt látogatja meg, azután két heti tartózkodásra Angliába utazik. Visszatérése alkalmával Athenben is néhány napot tölt. Utján egy miniszter fogja kísérelni.

— **Jóvátételi bizottság Magyarországon.** Budapest. A Virradat című lap arról értesül, hogy a jugoszláv csapatok Pécsét és a Bányát július 15-én kiürítik. Ezzel kapcsolatban azt írja a lap, hogy a jóvátételi bizottság június végén érkezik Budapestre.

— **Románia autókat kapott Bajorországból.** Budapest. Győrtől Erdély felé román katonai autók és vadonatúj személyszállító kocsik vonulnak át, amelyeket a román kormány Bajorországból szerzett. A kocsikat bajor személyzet kíséri.

— **A külföldi hivatalos levelezés nyelve.** A polgármesteri hivatal ezideig a külföldre küldött átiratokat mindig az illető állam nyelvén fogalmazta meg. Ma belügyminiszteri rendelet érkezett a városhoz, amely szerint a külföldre szóló átiratokat az állam hivatalos nyelvén kell szerkeszteni. Dr. Robu János főpolgármester kijelentette munkatársainak, hogy a rendelet értelmében az átiratokat ezentúl románul fogalmazzák, de az összeköttetés és az ügyek gyorsabb elintézése céljából a küldendő átiratokat az illető állam nyelvén is megfogalmazzák.

— **A hetedik gyermek.** Zürich. Zita exkirályné ismét anyai örömeinek néz elébe. Ez lesz a hetedik gyermeke.

— **Elment az első repatriáló vonat.** Az aradi vasutigazgatóságot ma hivatalosan értesítették, hogy a határ előtt vesztelő egyik repatriáló vonatot a MÁV. intézkedése folytán a tegnapi nap folyamán beengedték Magyarországra. Ezek után valószínű, hogy az Aradon vesztelő repatriáló vonatok is és két Timisoaráról (Temesvárról) jövő repatriáló vonat is át fog haladni a magyar határon. Értesülésünk szerint Lócsy, CFR. ellenőr ezirányban ma délután fejezte be a tárgyalásokat a MÁV. kiküldöttével.

— **A makói árvíz évfordulója.** Makó. A nagy makói árvíz századik évfordulója július 3-án lesz. Ebből az alkalomból a város emlékművet rendez.

— **A román nőegyletek parkünnepélye.** A román nőegyletek szövetsége a gör. kel. román parkünnep két napján országos kongresszust tart Aradon, a melyre az ország minden részéből érkeznek kiküldöttek. A kongresszus nagy szabású parkünnepélyvel záródik, amely a Parcul M. Eminescu-ban (Baross-parkban) rendeznek és amelynek sikere érdekében eddig a évek tevékenységet fejt ki a kongresszus rendezősege. A parkünnepély a szokottnál érdekesebb lesz. Az eddigi tervek szerint a park különböző részeiben konfetti, pezsgő és több más sátrat állítanak fel. Lesz nyílt szimpad is. A konfetti sátorban Radu Pancuné és Goldis Lászlóné, a cukrászdában dr. Robu Jánosné, dr. Márkus Mihályné, a dohányárúsító sátorban báró Popp Hortense, a pezsgősátorban Mladin Miklósné és dr. Gróza Péterné, a sör-sátorban Gelceané és Vaslóné, a tódogondozó javára rendezendő gyűjtések sátrában dr. Beles Jenőné és dr. Botis Tivadarné fogják a vezetést és irányítást végezni.

— **Helyreigazítás.** Az „Aradi Közlöny” napilap f. évi június hó 14-én megjelent 121. számának „Hirek” rovatában „Csak románul” címen leadott közleménye ten denciózus elferdítése a városi közigazgatási bizottságnak f. évi június hó 13-án tartott ülésében a tárgyalási nyelv használata felett megindult vita folytán hozott határozatának. Nem felel meg a valóságnak az, hogy a bizottság kimondotta volna, hogy a tárgyalás nyelve ezentúl kizárólag a román lesz. A bizottság ilyen határozatot nem hozhatott már azért sem, mert erre illetékességgel nem bír. Nem is a ki-sebbségi nyelvek használatának meg, vagy meg nem engedéséről volt szó, hanem arról, hogy idő-kimélés céljából oly esetben, mid-őn a jelenlevő bizottsági tagok mindenike érti az állam hivatalos nyelvét, az egyes referensek, il-letve felszólalók az állam nyelvén elmondottakat ne ismételjék más nyelven. Ily értelemben döntött a bizottság. Az Aradi Közlöny mun-ka-társai ezek ellenére elferdítve találja fel közönségének a hirt, mi által újabb bizonyítékát adja al-posságának. Arad, 1921. június hó 14. Dr. Robu, főpolgármester. — Készséggel helyt adtunk dr. Ro-bu János főpolgármester helyre-igazító közleményének, amelyhez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy az Aradi Közlöny munka-társát, aki nem érti a román nyel-vet, a közigazgatási bizottság egyik tagja valószínűleg jóhisze-műen, de tévesen informálta. Te-hát nem az Aradi Közlöny hibája az, hogy téves információ alapján határozatot közölt.

— **Házasság.** Lukács Emil és Engelhardt Boriska f. hó 14-én házasságot kötöttek. — Radó Böske és Borbély Béla a mai napon házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Bonyodalom egy kávéház eladá-sából.** Özv. Szablóczky Gusztávné el-adta a tulajdonát képező Metropol-kávéházat az ablakokat övező deszka-portállal együtt 170 ezer leiert. A vevő Róth Lajos az összeget egyenlő részle-tekben tartozott lefizetni. Dr. Tagányi Sándor, a ház tulajdonosa időközben ki-jelentette, hogy a deszkák nem Szab-lóczkyné, hanem az ő tulajdonai. Amikor ezt Róth megtudta, megtagadta a rész-letek fizetését. A dolog ezután perre ke-rült. Az aradi királyi írásbíróóság ma tárgyalta az ügyet. A bíróság mindenké-ldt azt igyekezett megállapítani, hogy a deszkaportál tulajdonképpen kinek a tu-lajdonosa. Itélethozatalra nem került a sor, mert a bíróság ebben az irányban el-rendelte a bizonyítás kiegészítését.

— **Kinevezés.** Dr. Robu János fő-polgármester Dolga Mircea városi al-jegyzőt e hó 17-től a katonai ügyosztály-vezetőjévé nevezte ki.

— **Vérhasjáró Aradmegyé-ben.** Az aradvármegyei orvosi hi-vatalhoz távirat érkezett arról, hogy a halmágyi járásban levő Dumbrava községben néhány nap óta erős vérhasjáró terjedt el. A járványban ezideig huszonhe-ten betegedtek meg. A távirat ar-ról is beszámol, hogy a község előljárósa rendeletileg figyel-meztette a falu lakosságát, hogy a járvány terjedésének meggát-lása végett keveset utazzék és érintkezék egymással, de a la-kosság keveset törődik az intéz-kedésekkel. Dr. Bradean Atanáz a hoinapi nap folyamán Telegu-tian timisoarai (temesvári) egész-ségügyi felügyelővel kiutazik

Dumbravára a legerélyesebb in-tézkedések azonnali foganatosítá-sa végett.

— **Több tisztviselő kell az előljáró-sághoz.** Dr. Robu János főpolgármester az első kerületi előljáróság jelenlése alapján előterjesztést tett a tanácsnak, amely szerint az első kerületi előljáró-ságnál felhalmozódott munka elvégzésé-re kevés az előljáróságnál alkalmazott tizenkét tisztviselő. A főpolgármester azt indítványozta, hogy még hat tiszt-viselőt nevezzen ki a tanács az első ke-rületi előljárósághoz, mivel a szervezési szabályrendelet szerint az első kerületi előljáróságnál 24 tisztviselőt lehet al-kalmazni.

— **Kratil cirkusz Aradon.** A jó hírnevű Kratil cirkusz az idén is ellátogat Aradra. Néhány nap mulva érkezik meg elsőrangú mű-vészársulatával, mely 50 személy-ből áll. Kitűnően idomított lovak, tevék és más állatok mutatványai ezuttal valósággal bámulatba ejtik a közönséget.

— **Engedélyezett jótékony célu park-ünnepély.** Az aradi polgári nő-egylet nemrég kérvényt küldött a pre-fektúra utján a belügyminiszterhez, a melyben egy július 3-án rendezendő nagyszabású parkünnepély engedélyezé-sét kéri. Ma jött meg a belügyminiszter értesítése a prefektúrához, amelyben megengedte a parkünnepély rendezé-sét.

— **Külföldi áttalásokat leg-előnyösebben eszközöl az Aradi Közgazdasági Bank R. T.**

— **Aradmegyei delegáltak egy lakás-bizottságban.** A cluj (kolozsvári) igaz-ságügyi államtitkár a timisoarai (teme-svári) lakásbizottsághoz a következő bi-rókat delegálta Aradmegyéből: Aradról T. Balteanul, Borosjenőről Granunteanu Miklóst, Kisjenőről Pelade Györgyöt, Butyinyról dr. Erdős Mátyást, Pecica-ról (Pécskáról) Vasiliu Constantint, Rád-náról Popovicu Pétert, Világosról Soly-mosi Gyulát, Nagylakról Aghene Györ-gyöt, Brádról dr. Glava Kornélt, Körös-bányáról Nemes Viktort.

— **Engedély a Neptun Kompjára-tához.** A folyókon a kompátkelés tudvale-vőleg engedélyhez van kötve. Mivel a Neptun-fürdő kompo készítettett, a mellyel átszállítja a strandolókat, dr. Robu János főpolgármester, mint első-foku vízjogi hatóság, ideiglenesen meg-adta az engedélyt a Neptun-fürdőnek, hogy a közönséget kompon szállítsa át a másik partra. A vízjogi engedélyt tár-gyaló bizottság ma jóváhagyta a fő-polgármester intézkedését. A Marospart másik oldala katonai kincstári birtok lévén, a kincstár megbízottja is hivata-los volt az ítélsre, de nem jelent meg. Dr. Robu főpolgármester megkereste a városi tanácsot, hogy szerezzze meg a katonai kincstártól is a kompszállítás engedélyt.

— **A kártyaadó.** Ma a belügymi-niszter rendeletet küldött a városhoz, a mely a városi tanácsnak a kártyaadóra vonatkozó határozatát jóváhagyta.

— **Egy magyar képviselő izgatási pere.** Debrecen. Kerekes Mihály magyar nemzetgyűlési képviselő programbe-széde alkalmával izgató beszédet mon-dott. Emiatt a miskolci törvényszék tíz hónapi fogházra ítélte Felebbezés foly-tán az ügy a debreceni ítélőtáblához ke-rült, amely ma kezdte meg a főtárgva-lást.

— **Nyomorgó iróné.** Róma. Quida, a hírneves iróné, akinek több regénye ma-gyar fordításban is megjelent, egy olasz faluban a legnagyobb nyomorban él.

— **Csak Azurot kékítő a valódi.** Kérjük a mai lapban erre vonatkozó nyilatkozati figyelmeztetést gondosan elol-vasni.

— **Öngyilkosság.** Hegyes Márton Str. Miron Costin (Leiningen-utca) 5-szám alatt levő lakásán felakasz-totta magát. Tettének oka ismeretlen. Az ügyészség megadta a temetési en-gedélyt.

— **Monstre uszóverseny** Erdély legjobb uszóinak részvételé-vel vasárnap délután 5 órakor a Marosnak Torna-egylet pálya mö-götti részén. Rendezi az aradi „Toldi Klub”. Jegyek előre Mait-nál válthatók.

— **A VTK-AAC.** bajnoki lab-darugó mérkőzés vasárnap d. u. az AAC pályán.

Vasúti kongresszus.

A kormány által kilátásba he-lyezett nagyszabású exportszálli-tások megnyitása előtt a vasut-ügyi miniszterium utasította a CFR. bucarestii vezérigazgató-ságát, hogy az export sikeres le-bonyolítása céljából hívjon össze vasutügyi konferenciát hogy ez megállapítsa a módokat, miként lehetne rendezni, illetve kihasználni a külföldi teherszállítást. A CFR. vezérigazgatósága június 25-én tartja a vasúti kongresszust. Ezzel kapcsolatban érdekes rende-letet küldött szét a bucarestii köz-pont a vasutigazgatóságokhoz. A rendelet felszólítja az összes ke-rületi igazgatóságokat, hogy a vas-úti kongresszus alkalmából küld-jenek a vezérigazgatósághoz szál-lítási tervezetet. Ebben fel kell tüntetni az elérhető maximális te-herforgalom lehetőségeit. A ren-deletet az aradi vasutigazgatóság ma délelőtt kapta meg és még a napokban el is fogja készíteni a szállítási tervezetet.

A milliomos hamis 500-asa

Egy aradi újdonsült milliomos-csa-ládról szól az alábbi história. A mil-liomos egyike Arad leggazdagabb em-bereinek, de tagadja. Kitűnő üzletember. Olyan, akikre azt szokták mondani, hogy a réz is arannyá válik a kezében, de csak mostanában és főként a koronás konjunkturás világban, amikor a valutások egész nap hordták izemébe a pénzt. A milliomos esténként hazatér családjához és ilyenkor futtában a családapai kötelességeiről sem szokott megelégedezni. Előszedez ezresekől duzza dó tárcáját és egy 500 leiest ad át leányának. A kislány átveszi a pénzt és cserébe megcsókolla az édesapját. Ez így megy már emberemlékezet óta. Csak az összegek nem voltak mindig ilyen magasak, de a szerencse forgán-dóságáért nem a milliomost kell okolni. A minap, amikor a milliomos hazatért és átadta kislányának a szokásos összeget, a leány dacára annak, hogy el-rakta a pénzt, meg sem mozdult. A mil-liomos csodálkozva vona kérdőre, a miért nem kap csókot. A kislány komoly üzleti hangon válaszolt:

— Sajnálom papa. Tegnap utólag vettem észre, hogy hamis 500 leiest ad-tál. A mai pénzt a tegnapi hamis bankó pótlására fordítottam.

A milliomos elnevette magát és es-gedetten mormolt a bajusza alatt. Mégis huncut ez a kislány. Azután, mint jó üzletemberhez illik, ismételten előszedte tárcáját és újabb pénzt von elő. A kis-lány pedig engedelmesen, leheletszerűen tapasztolta rá vértelen, áttetsző ajkát a milliomos gondtól kövér homlokára.

Per husz dollár körül.

(Az aradi bíróság amerikai tanú.)

Schleih János ujanádi ember hazatért Amerikából. Schmitt Henrik amerikai rokonai Schleih elutazása előtt meglátogatták őt és átadtak neki husz dollárt, hogy azt hozza magával Romániába és adja át Schmittnek. Schleih hazajött, de a rábizott husz dollárt megtartotta magának. Közben Schmitt levelet kapott Amerikában lakó rokonaitól, amelyben kérték, hogy megkapta-e a számára küldött pénzt Schleihtől. Schmitt látva, hogy Schleih kijátsozta őt, beperelte az aradi járásbírósnál a husz dollárnak megfelelő román valuta erejéig Schleihot. Schmitt feljelentésében az őszi valutakurzusokat vette irányadónak, ami tekintélyes különbséget jelent a leu mostani árfolyamával szemben. Schleih tagadta a bíróság előtt, hogy rá pénzt bízta volna Schmitt amerikai rokonai. A járásbírósnak elrendelte a tanúk kihallgatását. Tekintettel arra, hogy az összes tanúk jelenleg Amerikában tartózkodnak, a bíróság a husz dolláros perben diplomáciai úton megkeresi az amerikai bíróságokat, hogy hallgassák ki az ott lévő tanukat. Ha az alperesnek szerencséje van talán tíz év alatt vége lesz a pernek.

Kárpótlás a megszünt moziért

Még 1914-ben történt, hogy a városi tanács határozatot hozott, amely szerint Aradváros területén ujonnan hat moziengedély állítható ki. Ezek közül három engedélyt magánfél kapott meg, míg a másik három engedély jogát a város magának tartotta vissza, hogy alkalmilag bérbe adja magánfeleknek. Aradváros tanácsa később 1918-ban szerződést kötött Frick József aradi építésszel és Ortutay Lajos háztulajdonossal és kiadta nekik az egyik városi moziengedélyt. A szerződéskötés azzal a feltétellel történt, hogy Frickék kötelezik magukat, hogy a város területén 1921. december 31-ig egy, 1200 nézőhelyű új mozi építenek és működésbe is helyeznek. A város ugyanezt a moziengedélyt kiadta később Stoica Teodorescu és Stéfan Marinescu bucaresti lakosoknak azzal a kikötéssel, hogy a moziengedélyt csak a Frickkel kötött szerződés életbelépéséig, azaz 1921. december 31-ig élvezhetik. A bucaresti vállalkozók, mint emlékeztetés, az elmúlt év őszén új mozi nyitottak meg a volt Modern Kabaré helyiségében. Ezt a mozi azonban már néhány nap múlva kénytelenek voltak pártolás hiányában bezárni. Stoica Teodorescu és Stéfan Marinescu ezután a belügyminisztériumhoz kérvényt nyújtottak be, amelyben azt kérték, hogy üzemük végleges megszüntetéséig a város ne szedjen olyan nagy adót tőlük és adjon

nemi kárpótlást nekik a moziengedélybe fektetett nagy tőke fejében. A belügyminisztériumban azonban nem tettek eleget a moziállalkozók kérelmének és kijelentették, hogy a város jogosan járt el akkor, amikor a mozi után adót szedett és a kárpótlás kifizetését megtagadta. A legérdekesebb az, hogy Frickék sem kívánják már felhasználni és érvényesíteni a városi moziengedélyt és az ajánlatuk benyújtásakor lefizetett 50 ezer leit visszakövetelik Arad városától.

Közgazdaság.

A oluj (kolozsvári) országos mintavásár és a külföld.

Tudvalevő már széles körben annak a nagyszabású ipari és kereskedelmi mozgalomnak a jelentősége, mely a cluj (kolozsvári) országos mintavásár után fog megnyilvánulni. Egész Románia iparának s mezőgazdasági és házi ipari termelésének a felvonulása lesz ez a mintavásár, melyre az ország minden részéből megindultak a jelentkezések. Kíváncsok is, hogy ezek a jelentkezések minél gyorsabban teljessé váljanak, mert a vásár iránt külföldről is óriási lesz az érdeklődés. A vásárhoza egyes külföldi konzulátusainak útján elhelyezte már tájékoztatóit, s alighogy ez megtörtént, máris visszhangja támadt. Csehszlovákia kolozsvári konzulja kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy országából számos érdekeltség fog itt vételi szándékkal megjelenni s ez a körülmény a két ország közötti barátságos kapcsolat megszilárdítására is lényegesen kihat. Itt említjük meg, hogy a vásáron résztvevő cégek részére a szállítást a CFR. is kedvezményekkel fogja megkönnyíteni. A nagyobb vasúti gócpontokon a beküldendő tárgyakat összegegyítik és vagontelepekben szállítják el Clujra (Kolozsvárra). Itt a vásár intézése gondoskodik arról, hogy a mintagyűjteményeket a vasutról a vásár színhelyére szállíthassa. Hirt adunk már róla, hogy az itteni mintavásár gyűjteményelt a bucaresti szeptemberi mintavásárra is átszállítják s így az egyes szállítók vagy itt vagy Bucarestben biztos vevőkört találnak. A bucaresti mintavásárra való átszállítás költségei az egyes résztvevőket nem fogják terhelni s ez is egyik lényeges szállítási kedvezmény lesz a kiállítók részére.

A valutapiac.

Zürich, június 14. Tőzsdenyitás: Berlin 840, New-York 600, Milano 8070, Prága 820, Budapest 225, Zágráb 400, Bucaresti 885, Varsó 50, Bécs 120, osztrák lebelyegzett korona 92. Tőzsdézárás: Berlin 855, Newyork 602, London, 2245, Páris 4750, Milano 3060, Prága 820, Budapest 275, Zágráb 400, Bucaresti 890, Varsó 50, Bécs 122 és fél, osztrák lebelyegzett korona 92.

Bécs, június 14. Márka 950 leu 1005, francia frank 540, dollár 682, szokol 925, dinár 1810, budapesti kifizetés 261.

Budapest, június 15. Tőzsdézárás: Napoleon d'Or 820, angol font 960, dollár 255, francia frank 2040, márka 375, lira 1300, osztrák korona 39, leu 390, szokol 365, dinár 680.

Zürich, június 15. Tőzsdenyitás: Budapest 235, Berlin 870, Newyork 594, Milano 3055, Zágráb 410, Prága 827 és egyhated, Bécs

125, osztrák lebelyegzett korona 92, Bucaresti 885, Varsó 50. Bécs, június 15. Budapesti kifizetés 261, magyar bankjegy 264, dollár 670, márka 980, leu 1010, szokol 927, dinár 1790, lengyel márka 54.

Berlin, június 15. A magyar korona kurzusa változatlanul 27—28.

— Nem szünik meg az állatexport. Radu Pancu prefektus átiratára dr. Robu János főpolgármester a következők közlésére kért fel bennünket: A városban néhány nap óta sokan azt a hírt terjesztik, hogy a tervbevett állatexportot a kormány betiltotta. Ez a hír valótlan, tendenciózus és csak olyan egyének terjeszthetők, akik a híresztelések következtében beállott konjunkturákkal a saját hasznukat akarják előmozdítani. Kijelenthetem, hogy az állatexportban nem történt és nem is fog történni megszorítás s a kormány rendelete teljes egészében érvényben van. Az állatexportnál esetleg közreműködő hivatalon kívül kiküszöbölendő elő fogjuk segíteni, hogy az állat-kivitellel foglalkozó nagy cégek közvetlen a tenyésztőktől szerezzék be szükségleteiket.

— A magyar korona Berlinben. Berlin. Az itteni tőzsdén hétfőn jegyezték a magyar koronát 27.33 kurzuson.

A diákkisasszony tragédiája.

(Öngyilkos akart lenni, mert megbukott latinból.)

H. S. soborsini fiatal urileány, az aradi római katolikus főgimnázium VI. osztályának növendéke volt. Az urileány az idej tanév alkalmával állandóan Soborsinban tartózkodott és csak mint magántanuló volt beiratkozva a gimnáziumba. Néhány héttel ezelőtt bejött Aradra az évvégi vizsgálatokra. A fiatal leány, aki korát túlhaladó intelligenciájánál fogva néhány nap alatt a barátnői és ismerősei szinte elismerését vívta ki, mindig lelkiismeretes és szorgalmas tanuló volt. Bizalmas barátnőinek számtalanszor kijelentette, hogy az idej sok tanulás után, ha valamilyen tantárgyból elbuktatná magát. Az urileány a napokban vizsgázott. A vizsgálat szomorú eredménnyel járt: a leányka elbukott a latin nyelvből. H. S. ezután elhatározta, hogy öngyilkosságot követ el. Tettéről értesítette L. M. nevű soborsini barátnőjét, aki elmondta a dolgot H. S. szüleinek. A megijedt szülők autóval siettek be Aradra, ahol idejekorán sikerült megakadályozni a fiatal leány öngyilkosságát.

— MEGTALÁLTÁK KÁLVIN JÁNOS SIRJÁT. Genf. Kálvin János sirját, amely 357 évig ismeretlen volt, a genfi temetőben megtalálták.

Mozsi.

* A mozgóképszínházak műsora. Június hó 16-án az Apollóban: A lélekidomár. Jókai Mór regénye I. rész. — Az Urániában: Little Fox. Amerikai detektív történet.

* Jókai-regény az Apollóban. (A lélekidomár filmpremierje.) Mindazoknak, akik tiszta kulturát várnak a kinematografiától, irodalmi és művészi élményt nyújtott az Apolló tegnapi premierje. Jókai Mórnak, a magyar fantázia örökkévaló királyának egyik legszébb és legérdekesebb regényét kapunk filmen, még pedig olyan művészi műve filmen, amely a külföldön is hírnevet fog szerezni a magyar filmkultúrának. Jókainak ezt a hatalmas regényét Vajda László, a kftűnő író dolgozta át filmre s hozzátehetjük, szerencsés irodalmi vállalkozás volt, mert a Lélekidomár mindvégig érdekfeszítő meséje, a regényalakok mesteri megrajzolása a filmen tökéletes finomsággal érvényesülnek. A regény miliójét érintetlen korszerűséggel kapjuk vissza a filmen, a főszerepekben Rajnai Gábor, Törzs Jenő, Fenyvessy Emil, Körmendy Sári, Matyasovszky Ilona, Makkai Margit és több elsőrangú színész nő és színész nyújt igazi művészi alakítást. Tekintettel a film monumentális voltára, az Apolló színház két részben mutatja be; az első rész még csütörtökön és pénteken kerül vetítésre.

* Amerikai detektív történet az Urániában. Little Fox a címe annak a hat felvonásos amerikai detektív történetnek, amelyet még csütörtökön és pénteken mutat be az Uránia színház. Habár a nagyszíni filmet magyar filmgyár állította elő, az mégis magán viseli a szédülétesen nagyarányú amerikai méreteket. Little Fox egy szenzációs detektív, aki az összes eddigi mozi detektíveket felülmúló bátorsággal és leleményességgel nyomozza ki egy rejtélyes ékszer rablás tetteit. A szenzációs trükkök és az idegizgalmas hajszák egész sora emeli a detektív dráma lebilincselő érdekességét.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Figyelmeztetés.

Bátorkodunk tisztelt vevőink figyelmét arra felhívni, hogy újlag „AZUROL” és „AZURO” név alatt a valódi „AZUROL” folyékony kétkitő hamisítványa számos esetben kerüli forgalomba. Csak azon „AZUROL” kétkitő valódi, amelynek az alsó kék szegélyén a gyáros cége „Alleinige Fabrikanten Siegel & Co. Wien XX-2.” van feltüntetve és kérjük a másait „Azuro” vagy „AZURO”-t visszautasítani. Tekintettel arra, hogy cégünk ezen cikkének neve és ettőlkülj Romániában védjegyyelleg be van jegyezve, úgy a hamisítvány gyártója és terjesztője ellen ügyvédünk útján a törvényes eljárást folyamatba tettük. 10928

SIEGEL & Co. WIEN.

Csunya nők szépek,
szép nők szebbek
lesznek a HAJÓS-FÉLE

DORE-CRÉME

Hajfestő „Mologen”
allsmert legjobb gyártmánya fekete és barna színekben. Ára 36 K. Fenti áron is kaphatók
Hajós gyógytárban
Aradon. Buicv. Roglusa Maria 25.

Szezon előrehaladottsága

folytán mélyen leszállított árak mellett kerfinek eladásra: blúzok, pongyolák és gyermekruhák

Reiner György

modellárnakában Strada Eminescu (Deak Ferenc-u.) 1.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

LEVELEZŐ, vagy levelező nőmet és román nyelven perfect, delutáni munkára felvétetik. Kód János emros üzletében. 10990

NYOLC GIMNÁZIUMOT végzett leányt vagy fiatal embert gyógyszerész gyakornoknak fölvesznek vidékre. Cim: Kelet hírlapirodában. 10929

PERFEKT mindenek szakácsné gyermek telen házaspárhoz felvétetik. Bővebbet Kelet hírlapiroda Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10929

FÓMOLNART keres környékbeli vámmalom melletti belépésre. Német-román nyelv ismerete és magasórlelésben jártasság szükséges. Személyes ajánkozás. Cim a kiadóhivatalban. 2385

PALLÉR magasépítéshez románul tudó kerestetik. Ajánlatokat a kiadóba. 2419

HÁZVEZETŐNÖT keresek azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 10491

VIDÉKRE megbízható, komoly izraelira házvezetőnöt keresek. Cim a kiadóhivatalban. 2429

Lakás.

LAKÁST ÁTVENNÉK repatriált családtól. Butort megveszem. Cim a kiadóhivatalban. 2439

IDŐSEBB, magános uriember különbejárata, csendes butorozott szobát keres. lehelőleg fürdőszoba használattal. Ajánlatok Kelet hírlapirodába. 10929

Vétel és eladás.

GYERMEKÁDYBA ruganyos matrac, gyermekágy párnahuzatok, pólya tolltökök, fiujátékok eladók. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23. sz. I. em. föbbra. 500

KÁTRÁNPAPIRTETŐK javításához fe déragacs, conserválásra fedéllak, kénlap, kénpor, Dobiaschi Dörner Arad. 2437

TIZENNYOLC HUSZONNÉGYES fényképező gép, elsőrendű minőségű eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10980

POCOKFOGÓ foxit megvételre keres Iritz festéküzlete Str. Brancovicu (Lázár Vilmos-utca.) 10980

ANTIKA és modern porcellánt, butort, szőnyeget, festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

SZALONGARNITURA, kónsul tükör, ebédli kredenc, stb. eladó Strada Russu Stranu (Aulich-utca) 15. 800

MODERN ebédli eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10979

RUHASZEKRÉNYEK olcsón eladók. Cim Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10979

Ingtalan.

EGY sütdő házzal együtt eladó Sarlot Domonkos-utca 20. 2438

GYÁRALAPÍTÁSRA, gazdálkodásra alkalmas nagytelkes bel- és külvárosi házak, stnek mentén, eladók. Bővebbet Wallinger-nél (Földes-patika kapujával szemben.) 10980

ADÓMENTES háromszobás magánháza elfoglalható lakással sürgősen eladó. Árok-utca 4. szám. 2440

Üzletek.

PIACTÉREN jól bevezetett fűszerüzlet eladó. Cim Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10980

Külömféle.

EZERJÓFÓ gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszerészár Aradon. 10831

Építetők figyelmébe!

Ajánlok waggontételekben garantált prima minőségű kézi veresű **Hódfarku cserepet** ugyszintén kézi veresű legjobban kiégetett faltéglát ab Csermő állomás waggonba rakva **100,-ként 850.-** Leles Árbán. Bővebbet: Wallinger István hirdető és adásvételt közvetítő irodájában (Földes-patika kapujával szemben.) 10980

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Ágris (Almássegres) községnél azonnal alkalmazást nyerhet egy okl. aljegyző, esetleg egy írnök. Aljegyző fizetése a Gazetta Oficiale 60-1919. számában van megjelölve. Írnök fizetése megalapodás szerint. Román nyelv teljes bírása írásban és szóban megköveteltetik. Az iroda önálló vezetésére képesek az összes magánjövdelem 35-40%-át kapják és 300 Lei lakbért és 4 méter tüzfát. Állás azonnal elfogalandó. 2441 **Jegyző.**

Építkezők figyelmébe

Használt állványpallók, 4 mtr. gömbfenyő, egy 40 tárosás téglafelvonó, egy emelő daru, egy építési szivattyu, oltott veremmesz, fehér kőpor, egy háromosztású 300/300 mér. kirakat ölesállvány, lábak és bakok minden elfogadható árban egészen és részletekben is eladó. Arad, Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.) 131. szám. 10700

Viszonteladók figyelmébe!

Olcsó textiláru

nagy választékban érkezett és bár 10980 mily mennyiségben kapható:

Leopold Stern Lipót

textilüzletében, Str. Corvin (Hunyadi-u.) 1.

Az áruüzletben

jártas perfekt magyar-német levelezőt keres azonnali belépésre a 10822

Balkán - Impex R.-T.

Temesvár.

Ajánlatok referenciákkal és fizetési igényekkel az Igazgatóság címére nyújtandók be. „Prompt”

Gazdaságom teljes feloszlása folytán,

Berekszőnémeten (vasuti állomás) Berekszó, levő tanyán az összes gazdasági felszerelés, lovak, csikók, ökrök, bivalyok naponta eladók, é. p.:

igás kocsi, egy és kétfős ekék, tengeri kapáló ekék, lögréble, fahengerek fogasok, rugósogó kultivátorok, Cámpel-éle talajtömörítő henger, kétfős tuskés hengerek, tárcsásborona, sorvető gépek, Kalmár-rosták, szélrosták, fűkaszalógépek, hatlábú széles „Cormik” kévekörtgépek, vetőmag pácológép, trieurók, tengeri morzsolók, szecskavágó gép erőhajtásra, tízedes mérleg, marhamérics, egyáratu daráló malom 36-os malomkövekkel, teljesen berendezett kovácsműhely, motor szántógép, kétgép rendszer 50-50 lóerős, a motorok más célokra is használhatók, nagy, választék épület fákban a lerombolt épületekből, továbbá téglák és cserepek. 10920

Közelebbi cím: **Deutsch Manó,** Dauerbach-palota I. emelet, 3. szám, Timisiora. „Prompt”

A BÁCASKAI KENDER

fésülve és nyersen. — Allandóan nagy készlet raktáron. Legolcsóbban szállít: 2869

Milivoi Radován, Arad, Str. Kogalniceanu (Mikoa-u.) 14-16.

Prima Raffia Mayunga

Extra Prima Manilla kötözsinog, Angol és aussigi kékkő szállítmányok beérkeztek. Legolcsóbb napi áron kaphatók:

BALKÁN IMPEX

Balkán Export Import R.-T. Timisoara (Temesvár). „Prompt” Távirati cím: **BALKÁNIMPEX.** 10821

Armaturákat

Gőz, víz és gáz részére.

Szivattyukat

és pedig: Gőzlezárá-szelepeket, biztosító szelepeket, csapokat, fészmerőket, vaouummétereket, vizállást mutatókat, póbacsapokat, injektorokat, ejektorokat, viztolattyukat, hydransokat, gáz-tolattyukat stb.

és pedig: Centrifugal-, gőz-, továbbá mindennemű dugattyus-, köldök- és kutaszivattyukat házi-, ipari és mezőgazdasági célokra. raktárról szállít 2160

„TRANSSYLVANIA”

Armatura- és Gépgyár Részvénytársaság (ezelőtt TENDLOFF-DITTRICH)

Targu-Mures-Maros-Vásárhely. Str. Nicu Filipescu 45. szám. Sürgősen: Vasöntőde. Telefon 2-21. sz.

Az idő pénz!

Kereskedők, utazók, magánosok

Ha gyorsan akarnak szállítani

árut, podgyaszt, csomagot,

csak a

T. F. R.

Transports Franco-Roumaine

Francia-Román szállítási vállalat teherszállító autócamiójával szállítsanak. Igazgatósági iroda Arad: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. — Iroda: Oradea-Maren (Nagyváradon): Strada Terézia-utca. — Telefon Arad 3-73, Oradea-Mare 2-25.

A camionok indulnak: **Aradról szerdán és szombaton, Oradea-Mareről (Nagyváradról) kedden és pénteken.** Ez a rendszeres szolgálat **június hó 15-én kezdődik.** Kg.-ként Aradról Oradea-Marera szállítási díj: **Lei 0.70** hetven bani

Varrógép,

kerékpár, gramophon javításokat 10766 és villanyzereléseket olcsón vállal **Schwarz műszerész,** Strada Brancovicu (Lázár Vilmos-utca). Alkatrészek, szerelési cikkek raktáron.

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe!

Megjelent Erdély egyedüli

III. oszt. olvasókönyve.

A Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erzsébet Könyvnyomda R.-T.-nál Dicsősémtártonban. Ára 13 Lei. Nagyban 10 Lei. 2061

Gummitömlőt

Spiráltömlőt

Gummlemez

Gummiarut

2151

műszaki célokra

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt szállít legolcsóbban azonnal raktárról:

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben) Ső-u. 22.

A milánói PIRELLI gumigyárak egyedárusító helye.